

Sammenfattende redegørelse for miljøpåvirkninger af Nationalpark Kongernes Nordsjælland

1. Indledning

Bekendtgørelsen om Nationalpark Kongernes Nordsjælland er udarbejdet på baggrund af det lokale forslag fra 2014 udarbejdet af en lokal styregruppe bestående af de fem kommuner Fredensborg, Gribskov, Halsnæs, Helsingør og Hillerød samt Nordsjællands Landboforening, Frederiksborg Amts Familielandbrug og Kongernes Nordsjællands Natur- og Lodsejerlaug samt det reviderede forslag til afgrænsning på baggrund af den udvidede kommunale proces frem til 1. februar 2017.

Miljø- og fødevarerministeren igangsatte på baggrund af det lokale forslag og samtykke fra de fem kommuner en proces jf. nationalparklovens § 4 med henblik på oprettelse af Nationalpark Kongernes Nordsjælland. Bekendtgørelsen om Nationalpark Kongernes Nordsjælland er udarbejdet med udgangspunkt i nationalparklovens formål og den gældende overordnede planlægning. Bekendtgørelsen udgør sammen med denne planlægning rammen for nationalparkbestyrelsens udarbejdelse af nationalparkplanen.

Bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland er omfattet af Lov om miljøvurdering af planer og programmer (LBK nr. 448 af 10. maj 2017), som skal sikre, at der foretages en miljøvurdering af planer og programmer, hvis gennemførelse kan få væsentlig indvirkning på miljøet. Der er derfor foretaget en miljøvurdering af bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland i forbindelse med udarbejdelsen af udkast til bekendtgørelsen. Nærværende sammenfattende miljøredgørelse er udarbejdet i forbindelse med offentliggørelsen af bekendtgørelsen jf. miljøvurderingslovens § 13 stk.2.

Nationalpark Kongernes Nordsjælland udgør ca. 26.250 ha og omfatter de store søer Arresø, Esrum Sø og Gurre Sø, de store skovområder Gribskov, Tisvilde Hegn, skovene omkring Helsingør samt kystnære naturområder, klitlandskaber, moser, enge, rigkær, overdrev, heder, højmoser og vådområder. Nationalparken omfatter også bebyggede områder, herunder dele af Helsingør og Frederiksværk samt en række landsbyer.

Forslaget til Nationalpark Kongernes Nordsjælland var i offentlig høring i perioden 26. juni til og med den 23. oktober 2017. Jf. nationalparklovens § 5 blev forslaget sendt til en lang række interessenter. Forslaget blev formidlet og offentliggjort digitalt via Høringsportalen, og www.danmarksnationalparker.dk.

Forslaget til Nationalpark Kongernes Nordsjælland blev desuden formidlet lokalt via Naturstyrelsen og de fem kommuner, der er omfattet af nationalparken; Fredensborg, Gribskov, Halsnæs, Helsingør og Hillerød kommuner. Forslaget blev også præsenteret på fem offentlige møder; ét i hver af de berørte kommuner.

Miljøstyrelsen modtog 76 høringssvar. Samtlige høringssvar er offentliggjort sammen med høringsnotat og denne sammenfattende redegørelse på <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/60751>

2. Integration af miljøhensyn i bekendtgørelsen, herunder på baggrund af miljørapporten og offentlighedsfasen.

Bekendtgørelsen om Nationalpark Kongernes Nordsjælland er udarbejdet i henhold til nationalparkloven. I nationalparklovens § 1 opstilles 10 overordnede formål med oprettelsen af nationalparker:

- 1) skabe og sikre større sammenhængende naturområder og landskaber af national og international betydning
- 2) bevare og styrke naturens kvalitet og mangfoldighed
- 3) sikre kontinuitet og muligheder for fri dynamik i naturen
- 4) bevare og styrke de landskabelige og geologiske værdier
- 5) bevare og synliggøre de kulturhistoriske værdier og mangfoldigheden i kulturlandskabet
- 6) understøtte forskning og undervisning i områdernes værdier og udvikling
- 7) understøtte en udvikling til gavn for lokalsamfundet, herunder erhvervslivet, med respekt for beskyttelsesinteresserne, og
- 8) styrke bevidstheden om områdernes værdier gennem inddragelse af befolkningen i nationalparkens etablering og udvikling

På baggrund af disse 10 overordnede formål er defineret fem miljøparametre, som har dannet baggrund for den gennemførte miljøvurdering:

- Geologi og landskab
- Naturværdier
- Kulturarv
- Friluftsliv og formidling
- Befolkning og erhverv

Miljøstyrelsen har i forbindelse med afgrænsningen af miljørapportens indhold gennemført en høring af relevante, berørte myndigheder for at sikre, at de relevante parametre er medtaget i vurderingen. Der indkom ingen ønsker til supplerende miljøparametre ved høringen.

Miljøvurderingen er foretaget i forhold til det alternativ, at der ikke oprettes en nationalpark (nul-alternativ). Der er for en række miljøparametre givet en status for området i dag og en beskrivelse af den forventede udvikling, hvis en nationalpark ikke oprettes. Der er derefter foretaget en vurdering af positive og negative miljøkonsekvenser ved oprettelsen af en nationalpark.

Der har ikke været grundlag for at vurdere andre alternativer i forhold til miljøkonsekvenser af oprettelsen af Nationalpark Kongernes Nordsjælland. Det konstateres bl.a. i miljørapporten, at en bevarelse af de sårbare naturområder, styrkelse og sikring af området kulturelle og landskab samt styrkelse af forskning, uddannelse og formidling også vil ske uden en nationalpark, men i så fald ville skulle finansieres og understøttes gennem andre tiltag.

Der er i den offentlige høring af Forslag til Nationalpark Kongernes Nordsjælland indkommet 76 høringssvar med bemærkninger til høringmaterialet herunder konkrete bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland. Hovedparten af høringssvarene afspejler en generel positiv holdning til forslaget til oprettelsen af Nationalpark Kongernes Nordsjælland med forslag til konkrete ændringer. En række høringssvar drejer sig om de overordnede formål og målsætninger for nationalparken jf. bekendtgørelsens kapitel 1 "Formål og afgrænsning" og kapitel 2 "Målsætninger for nationalparkens udvikling". Der er indkommet både generelle bemærkninger og konkrete forslag til ændring eller supplerende bestemmelser.

På baggrund af den offentlige høring og efterfølgende drøftelser i forligskredsen er der foretaget enkelte ændringer i bekendtgørelsen. Det drejer sig om justeringer af nationalparkens afgrænsning (kortbilag til bekendtgørelsen) beskrevet i kapitel 5 nedenfor og en enkelt tilføjelse til bekendtgørelsesteksten (afsnit 3.3). De indkomne høringssvar behandles særskilt i et høringssnotat, der er offentliggjort med denne sammenfattende redegørelse på høringssportalen <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/60751>

3. Nationalparkens indvirkning på miljøet

I det følgende beskrives nationalparkens forventede indvirkning på miljøet. Den endelige formulering af bekendtgørelsens formål og målsætninger for nationalparken afspejler den gennemførte miljøvurdering og de konklusioner, der fremgår af miljørapportens afsnit 5, med ændringer som følge af den offentlige høring og efterfølgende drøftelser i forligskredsen. Hele miljørapporten kan sammen med det øvrige høringssmateriale findes på <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/60751>

3.1. Geologi og landskab

Nationalparkområdet rummer mange værdifulde og karakteristiske landskabstyper, der med det varierede moræne- og dødislandskab viser sporene fra den seneste istid, med karakteristiske landskabselementer bl.a. i form af fossile fjorde og karakteristiske kystskrænter. Nedenstående formål og målsætninger vedr. bevaring, styrkelse og synliggørelse af nationalparkens landskabelige og geologiske værdier indgår som del af den samlede bekendtgørelse rammen for nationalparkbestyrelsens arbejde for nationalparkens fremtidige udvikling og i forhold til at sikre de pågældende miljøhensyn.

Med bekendtgørelsen om nationalparken fastsættes følgende formål:

- At bevare og styrke de landskabelige og geologiske værdier i det rigt varierede moræne- og dødislandskab

Med bekendtgørelsen om Nationalpark Kongernes Nordsjælland fastsættes bl.a. følgende overordnede målsætninger for udviklingen af nationalparken:

- Nationalparkens karakteristiske, varierede istidslandskab og det særegne kulturlandskab med samspil mellem skov, søer og landbrug skal bevares og synliggøres

Med oprettelse af nationalparken forventes det, at formidlingen af nationalparkens landskabsværdier og landskabsdannelse kan styrkes ved etablering af både fysiske faciliteter herunder skiltning og evt. etablering af nye stiforløb gennem frivillige aftaler med interesserede lodsejere. Formidlingen af de geologiske og landskabsmæssige værdier vil øge kendskabet og være med til at sikre bevarelse af det særegne kulturlandskab. Nationalparken kan understøtte og indgå i eksisterende og nye formidlingssamarbejder med øvrige lokale aktører. Det forventes endvidere, at der med oprettelsen af nationalparken vil ske en styrkelse af områdets geologiske og landskabelige værdier bl.a. gennem frivillige aftaler med private lodsejere og ved Naturstyrelsens og kommunernes planlægning, forvaltning samt drift og pleje af kulturlandskaberne.

3.2. Naturværdier

Nationalparkområdet rummer naturtyper af national og international betydning, herunder store løvskove, søer og klitlandskaber, der i dag er omfattet af Natura2000. I nationalparken findes et stort antal beskyttede og fredede plante- og dyrearter. Nedenstående formål og målsætninger vedr. bevaring, styrkelse og udvikling af naturen og af sammenhængen mellem naturtyperne indgår som del af den samlede bekendtgørelse rammen for nationalparkbestyrelsens arbejde for nationalparkens fremtidige udvikling og i forhold til at sikre de pågældende miljøsyn. Med bekendtgørelsen om nationalparken fastsættes følgende formål:

- At bevare, styrke og udvikle naturen, dens mangfoldighed, kontinuitet og dynamik, især for de nationalt og internationalt betydningsfulde skove, store søer og klitlandskaber samt moser, enge, rigkær, overdrev, heder, højmoser og vådområder og styrke sammenhængen mellem naturtyperne.

Med bekendtgørelsen om Nationalpark Kongernes Nordsjælland fastsættes følgende overordnede målsætninger for udviklingen af nationalparken:

- De væsentligste naturtyper som de store skove og store søer, klitlandskaber, moser, enge, rigkær, overdrev, heder, højmoser og vådområder skal bevares, og deres kvalitet og mangfoldighed skal styrkes.
- Der skal ske en fortsat styrkelse af biodiversiteten i skovene f.eks. ved at udlægge sammenhængende skovområder til biodiversitetsformål eller styrke biodiversiteten gennem stor strukturel variation med dødt ved, gamle træer m.m.
- Kulturskabt natur som dyrket skov, eng og overdrev skal bevares, og deres kvalitet og mangfoldighed skal styrkes og sikres gennem drift og pleje.

Med oprettelsen af nationalparken forventes der samlet set at ske en styrkelse af naturværdierne i området. Nationalparken kan bl.a. gennem frivillige aftaler med lodsejere om naturgenopretningsprojekter og etablering af spredningskorridorer være med til at skabe større og bedre sammenhængende naturområder og dermed bevare og styrke naturtypernes kvalitet og

mangfoldighed. Nationalparkens bestyrelse kan gennem frivillige aftaler om f.eks. ekstensiv drift arbejde for, at der etableres forbindelse i det åbne land. På denne måde kan der sikres bedre spredning af områdets plante- og dyrearter mellem kerneområderne. Endvidere kan de forskellige naturtiltag måske betyde en reduceret næringsstofflørsel til søer, moser, enge og vandløb til gavn for mange sjældne arter. Nationalparken kan dermed være med til at styrke forbindelsen mellem kerneområderne/Natura 2000-områderne, og herved kan det også betyde en generel styrkelse af en række naturtyper og arter. Det gælder bl.a. en række skovområder, som rummer biologisk værdifuld skov. For Natura 2000-områderne kan der blive bedre vilkår for de konkrete naturtyper og arter, som allerede gennem miljømålsloven sikres gunstig bevaringsstatus. Nationalparkplanen vil givetvis betyde et endnu større fokus på naturforholdene også i Natura 2000-områderne. Nationalparken kan endvidere være med til at fokusere en indsats for bekæmpelsen af invasive arter navnlig i det kystnære landskab.

Oprettelsen af en nationalpark forventes at resultere i flere besøgende i naturen. Det kan have negative konsekvenser med slitage og forstyrrelse. Den eksisterende regulering omfatter bl.a. aktiviteterne på Arresø, der er reguleret gennem ”Bekendtgørelse om færdsel mv. på Arresø ” (bEK nr. 334 af 07/04/2016). I Gribskov er der udlagt et jagt- og forstyrrelsesfrit område, og der er endvidere i visse skovområder udlagt områder for at sikre bl.a. ørnenes ynglen. En målrettet tilrettelæggelse af friluftslivet og formidling kan også være med til at sikre, at besøg primært sker på ikke-forstyrrende vis og især i robuste områder med stor tolerance.

3.3. Kulturarv

Nationalparkens kulturmiljøer repræsenterer vigtige udsnit af det nordsjællandske kulturlandskab med kongernes brug af området. Den sandede jord, skovene og kysten langs en af Europas vigtigste sejlruter udgør et særligt ressourcegrundlag, og kulturmiljøerne afspejler dette. De værdifulde kulturspor og kulturmiljøer ligger meget tæt og tilføjer nationalparken et unikt præg. Nedenstående formål og målsætninger vedr. bevaring, styrkelse, synliggørelse og formidling af nationalparkens kulturhistoriske helheder og enkeltelementer indgår som del af den samlede bekendtgørelse rammen for nationalparkbestyrelsens arbejde for nationalparkens fremtidige udvikling og i forhold til at sikre de pågældende miljøhensyn. Med bekendtgørelsen om Nationalpark Kongernes Nordsjælland fastsættes følgende formål:

- At bevare og styrke kulturhistoriske helheder og enkeltelementer inden for nationalparken.

Kulturarven spiller en helt central rolle for etableringen af en nationalpark i området, og oprettelsen af Nationalpark Kongernes Nordsjælland kan være med til at bevare og synliggøre områdets kulturhistoriske værdier.

Udkast til bekendtgørelsen om Nationalpark Kongernes Nordsjælland opstillede følgende overordnede målsætning for udviklingen af nationalparken:

- Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer, der fortæller om brugen af natur og landskab skal bevares, synliggøres og formidles, især slottene, og andre landskabelige spor efter kirkens og kongernes brug af området

I høringssvar fra Helsingør Kommune på vegne af de fem kommuner blev det fremhævet, at industrikulturen i Frederiksværk og Hellebæk er et meget væsentligt element i nationalparken, og at industrikulturen med fordel kan indarbejdes i bekendtgørelsen som et begreb, evt. ved at tilføje

”industrikultur” til bekendtgørelsens § 3, nr. 2. På baggrund af den offentlige høring og efterfølgende drøftelser i forligskredsen er bekendtgørelses § 3, nr. 2 ændret og lyder endeligt således:

- Kulturhistoriske helheder og enkeltelementer, der fortæller om brugen af natur og landskab skal bevares, synliggøres og formidles, herunder især slottene, de landskabelige spor efter kirkens og kongernes brug af området samt industrikulturen.

Formidlingen og synliggørelsen af de unikke værdier i området vil kunne give lokalbefolkningen og besøgende forståelse for samspillet mellem menneske og natur særligt fra middelalderen op til vore dage, men især fokuseret på perioden ca. 1550-1850, hvor kongerne havde en central rolle i landets forvaltning. Hensynet til de kulturhistoriske værdier varetages primært af staten, kommunerne og de kulturhistoriske museer i området. Med udbredelsen af kendskabet til de historiske kulturmiljøer forventes det, at en bevaring af de historiske værdier kan sikres yderligere.

Med oprettelsen af en nationalpark er der gode muligheder for at styrke allerede igangværende initiativer, og nationalparkens bestyrelse kan med nationalparkplanen sætte fokus på f.eks. synliggørelse og formidling af de kulturhistoriske værdier og dermed give lokale og besøgende kendskab til og forståelse for samspillet mellem menneske og natur. De natur- og kulturhistoriske interesser skal ses i sammenhæng og begge aspekter bør derfor inddrages såvel i forvaltning som i formidling. Det gælder f.eks. pleje af landskaber og vedligeholdelse af bygninger.

3.4. Friluftsliv og formidling

Der findes allerede i dag et varieret og veludbygget udbud af oplevelses- og friluftsmuligheder i nationalparkområdet. Områdets institutioner, besøgs- og formidlingscentre fungerer i dag som støttepunkter for friluftsliv og formidling af naturen, landskabet og kulturhistorien. En fortsat koordinering og styrkelse af denne indsats er vigtig. Nedenstående formål og målsætninger vedr. udvikling og styrkelse af mulighederne for friluftsliv samt styrkelse af forskning, undervisning og formidling af nationalparkens værdier indgår som del af den samlede bekendtgørelse rammen for nationalparkbestyrelsens arbejde for nationalparkens fremtidige udvikling og i forhold til at sikre de pågældende miljøhensyn. Med bekendtgørelsen om nationalparken fastsættes følgende formål:

- At styrke mulighederne for friluftsliv og særlige natur-, landskabs-, og kulturhistoriske oplevelser i det varierede kulturlandskab med skove, søer, kystlandskaber og bymiljøer
- At styrke forskning, undervisning og formidling af natur-, landskabs- og kulturhistoriske samt friluftsmæssige værdier

Med bekendtgørelsen fastsættes følgende overordnede målsætninger:

- Mulighederne for friluftsliv samt natur-, landskabs- og kulturhistoriske oplevelser skal styrkes
- Udvikling af friluftsliv og muligheder for besøgende i nationalparken skal ske på et bæredygtigt grundlag og i samarbejde med lokalbefolkningen, kommunerne, turisterhvervet, kulturhistoriske museer og øvrige relevante aktører
- Sårbare naturområder og arter skal beskyttes mod slitage og forstyrrelse ved planlægning af faciliteter, stiforløb og formidling m.v.

- Formidling af nationalparkens natur, landskab og kulturhistoriske værdier skal styrkes i samarbejde med lokalsamfundet gennem koordinering, udbygning og etablering af aktiviteter, servicefunktioner og faciliteter
- Forskning i nationalparken skal styrkes gennem samarbejde med forskningsinstitutioner
- Undervisning af børn og unge vedrørende nationalparken skal styrkes bl.a. gennem etablering af faciliteter og undervisningstilbud for at øge kendskabet til nationalparkens natur, landskab, kulturhistorie, jordbrug, friluftsliv og miljø

Det vurderes, at der med oprettelsen af nationalparken vil ske en styrkelse af mulighederne for friluftsliv og formidling. Det kan forventes, at antallet af besøgene kan øges eller fordele sig anderledes, når området udvikles som nationalpark, hvilket kan resultere i øget trafik og slitage på nogle arealer. Der forventes samtidig et øget antal af professionelle aktører inden for events, turpakker, formidling og overnatning i naturen. Nationalparkbestyrelsens kommende planlægning af nye friluftsmuligheder bør derfor ske i tæt samarbejde med de berørte lodsejere og andre lokale aktører for at sikre hensynet til naturen. Flere eksisterende aktører herunder Flynderupgård, Esrum Kloster og Møllegård samt Nyruphus kan være med til at styrke formidlingen af nationalparkens indhold og værdier og Skovskolen i Nødebo kan være med til at understøtte forskningen vedrørende området.

En nationalpark vurderes at kunne være med til at generere fondsmidler og andre eksterne midler og dermed bidrage væsentligt til de mange initiativer. De muligheder, som oprettelsen af en nationalpark vil kunne give for området, vil skulle igangsættes og understøttes af lokalbefolkningen og øvrige lokale aktører. Nationalparkens bestyrelse kan i samarbejde med lokalbefolkningen arbejde for at understøtte en integration og koordinering af de eksisterende oplevelsestilbud og muligheder, som findes i nationalparkområdet, så der skabes synergi og opdyrkes nye muligheder til gavn for både lokale borgere og aktører samt besøgende i nationalparken.

3.5. Befolkning og erhverv

Nationalparkområdet er allerede i dag attraktivt på grund af de mange kulturhistoriske attraktioner og på grund af de gode muligheder for friluftsliv. De mange veletablerede lokale initiativer omkring bl.a. lokal fødevarerproduktion og forskellige former for oplevelsesøkonomi er ligeledes af stor betydning for turisterhvervet i området. Nedenstående formål og målsætninger vedr. nationalparkens udvikling og styrkelse af bevidstheden om nationalparkens værdier indgår som del af den samlede bekendtgørelse rammen for nationalparkbestyrelsens arbejde for nationalparkens fremtidige udvikling og i forhold til at sikre de pågældende miljøhensyn. Med bekendtgørelsen om nationalparken fastsættes følgende formål:

- At understøtte en udvikling til gavn for lokalsamfundet, herunder erhvervslivet, med respekt for beskyttelsesinteresserne
- At styrke bevidstheden om områdets værdier gennem inddragelse af befolkningen i nationalparkens etablering og udvikling

Med bekendtgørelsen fastsættes følgende overordnede målsætning for udviklingen af nationalparken:

- Udviklingen af nationalparken skal ske i samspil med omgivelserne

En kommende brandingeffekt som følge af nationalparkens oprettelse forventes samlet set at resultere i en styrkelse af det lokale erhvervsliv. Det vurderes ikke, at nationalparken vil få erhvervsøkonomiske eller beskæftigelsesmæssige konsekvenser for skovbruget, men der kan imødeses flere publikumsbesøg i skovene, hvilket kan have negative konsekvenser i form af evt. problemer med affald, slitage og forstyrrelse. Eventuelle konkrete udfordringer vil skulle håndteres af den pågældende relevante myndighed. Nationalparken har ingen myndighedsrolle, men kan i samarbejde med kommunerne og lodsejerne kan understøtte en hensigtsmæssig håndtering af eventuelle udfordringer.

I størstedelen af nationalparken drives et aktivt landbrug og skovbrug. Der kommer som følge af nationalparkens oprettelse ikke nye regler eller restriktioner på jordbrugsdriften, og nationalparkbestyrelsen får heller ikke myndighed til at indføre sådanne begrænsninger. Der vil derfor fortsat være mulighed for at drive og udvikle land- og skovbrugserhverv. Rammevilkårene er således de samme indenfor som udenfor nationalparken, og dette gælder også forhold omkring jagt og adgang til private arealer.

Det vurderes samlet set, at oprettelsen af en nationalpark kan få positive konsekvenser for turisterhvervet og komme det lokale erhvervsliv såvel som lokalsamfundet til gode. Bl.a. hotel- og restaurationsbranchen samt de kulturhistoriske attraktioner vil kunne profitere af en stigning i turismen. Samtidig vurderes det, at et øget fokus på området kan være med til at styrke igangværende og nye initiativer vedr. produktion af lokale fødevarer.

4. Tiltag til at imødegå negative miljømæssige påvirkninger

Bekendtgørelsen om Nationalpark Kongernes Nordsjælland udgør sammen med den gældende overordnede planlægning rammen for en kommende nationalparkplan. Der er med bekendtgørelsen fastsat følgende overordnede målsætninger vedrørende potentielle negative miljømæssige påvirkninger:

- Udvikling af friluftsliv og muligheder for besøgende i nationalparken skal ske på et bæredygtigt grundlag og i samarbejde med lokalbefolkningen, kommunerne, turisterhvervet, kulturhistoriske museer og øvrige relevante aktører
- Sårbare naturområder og arter skal beskyttes mod slitage og forstyrrelse ved planlægning af faciliteter, stiforløb og formidling m.v.

Det vurderes bl.a., at der med oprettelsen af nationalparken vil ske en styrkelse af mulighederne for friluftsliv og formidling. Som en mulig konsekvens må det forventes, at oprettelsen af nationalparken kan resultere i øget trafik og slitage på nogle arealer. Et eventuelt øget antal besøgende i området kan afhjælpes gennem nationalparkbestyrelsens kommende planlægning i samarbejde med berørte borgere.

Ovenstående målsætninger skal være med til at sikre, at naturtyper og arter bliver beskyttet mod de negative konsekvenser, som et øget antal besøgende kan bevirke.

5. Nationalparkens afgrænsning

Nationalparkens afgrænsning fastlægges med bekendtgørelsen for Nationalpark Kongernes Nordsjælland, og fremgår af kortbilag til bekendtgørelsen. På baggrund af den offentlige høring og efterfølgende drøftelser i forligskredsen er der foretaget en justering af nationalparkens afgrænsning, hvilket beskrives nærmere nedenfor.

På baggrund af den offentlige høring og efterfølgende drøftelser i forligskredsen er yderligere fire statslige arealer; Brødemose Skov, Vinderød skov, Statens Tørvemose og Højbjerg Hegn i alt ca. 253 ha medtaget i den endelige afgrænsning af nationalparken.

Tre private ejendomme på i alt ca. 18 ha; alle beliggende i udkanten af nationalparken, blev på baggrund af tilkendegivelse fra de pågældende lodsejere og i lyset af den lokale proces, der dannede baggrund for forslaget til nationalparkens afgrænsning, udtaget af nationalparken.

En række lodsejere tilkendegav i forbindelse med høringen ønske om at indgå i den kommende nationalpark. Anmodningen fra 8 lodsejere, hvis arealer alle er beliggende i direkte geografisk tilknytning til den foreslåede afgrænsning af nationalparken og dermed vurderes at kunne bidrage til at fremme nationalparkens formål, er imødekommet. Det drejer sig om et samlet areal på 216,4 ha. Øvrige 13 forslag om inddragelse af private arealer imødekommes ikke, da de i forhold til den nuværende afgrænsning ikke vil bidrage til mere geografisk sammenhæng.

Forslaget til afgrænsning af nationalparken har taget udgangspunkt i et forarbejde gennemført af de fem involverede kommuner i samarbejde med lokale interessenter. Der har fra de fem kommuners side været ført en tæt dialog med private lodsejere i området om deres eventuelle deltagelse i nationalparken. Afgrænsningen afspejler, at der i vid udstrækning er taget udgangspunkt i frivillig deltagelse og taget hensyn til lodsejere, der ikke ønsker, at deres arealer indgår i nationalparken. Der er samtidig fra kommunernes side gjort en indsats for at skabe bedst mulig sammenhæng ud fra disse præmisser.

På baggrund af den offentlige høring og efterfølgende drøftelser i forligskredsen er der i bekendtgørelsen tilføjet en bestemmelse om målsætninger for nationalparkens videre udvikling med henblik på, at der på sigt skabes mere geografisk sammenhæng:

- 13) Der skal over tid skabes en mere geografisk sammenhængende nationalpark.

Det følger af nationalparkloven, at sådanne fremtidige ændringer af nationalparkens afgrænsning forudsætter en ændring af bekendtgørelsen evt. efter en fornyet offentlighedsprocedure.

6. Overvågningsprogram

Med bekendtgørelsen for Nationalpark Kongernes Nordsjælland er der fastsat følgende overordnede målsætning:

- Nationalparkens udvikling skal følges og evalueres

Nationalparkens bestyrelse skal jf. nationalparklovens § 25 revidere nationalparkplanen hvert 6. år. Revisionen bør jf. nationalparkloven koordineres med Natura 2000-planlægningen, så revisionen senest finder sted to år efter, at Natura 2000-planen er vedtaget eller revideret. I forbindelse med revisionen skal nationalparken udarbejde en redegørelse og evaluering af de opnåede resultater i forhold til bekendtgørelsens formål og målsætninger.

Nationalparkens bestyrelse har en vigtig opgave i at følge nationalparkens udvikling og løbende tage stilling til, om de ønskede resultater opnås. Dette kan bl.a. ske med udgangspunkt i data fra det nationale overvågningsprogram for vandmiljø og natur (NOVANA), besøgstal fra turistbranchen m.m. Bestyrelsen kan derudover beslutte at gennemføre supplerende undersøgelser og overvågning.